

Beste lezers, in onze rubriek 'Hoe recht is recht' heeft de Stichting Ilse Henar-Hewitt gemeend om de gemeenschap, maar in het bijzonder de vrouw, zoveel mogelijk in te lichten over onderwerpen die nagenoeg dagelijks voorkomen. Vandaag zullen wij het onderwerp: **'Surinamers in diaspora, nalatenschap in Suriname en het Nieuw Burgerlijk Wetboek'** behandelen.

Wie zijn Surinamers in diaspora?

Surinamers in diaspora kunnen worden omschreven als een groep personen die in Suriname geboren en opgegroeid zijn en hun nakomelingen die zich buiten Suriname gevestigd hebben en een andere nationaliteit verkregen hebben, maar die zich nog verwant voelen met Suriname. De schatting is dat de Surinaamse diaspora tussen de 350.000 en 600.00 mensen omvat.

Een Surinamer in diaspora die in het buitenland woont, met een andere dan de Surinaamse nationaliteit, kan vanaf 2014 in aanmerking komen voor het PSA-document. Hierdoor kan hij/zij onder andere zes maanden aaneengesloten in Suriname blijven wonen en tijdens zijn/haar verblijf in Suriname zonder een werkvergunning werken.

Een lezersvraag

John is geboren en opgegroeid in Suriname. Hij heeft op latere leeftijd Willemijn ontmoet. Willemijn woont in Nederland, heeft de Nederlandse nationaliteit en geen kinderen. Na het huwelijk heeft John de Nederlandse nationaliteit verkregen. John heeft voor zijn huwelijk drie kinderen met een andere vrouw verwekt en erkend. John is van plan een PSA-document aan te vragen en een deel van de tijd in Suriname te wonen. Een ander deel van de tijd wil hij in Spanje waar Willemijn haar vakantiehuisje heeft, doorbrengen en de rest van de tijd wil hij in Nederland verblijven.

John heeft in Paramaribo een eigendomswoning staan en vraagt zich af wie dit zal/zullen erven als hij komt te overlijden zonder dat hij een testament laat opmaken.

Het internationaal erfrecht

Overlijdt John met zijn Nederlandse nationaliteit in Nederland en was zijn gehele nalatenschap ook in Nederland, dan zouden de regels van het Nederlands erfrecht van toepassing zijn op de verdeling van zijn nalatenschap. In bovenstaande casus is John in het bezit van de Nederlandse nationaliteit, terwijl de nalatenschap verbonden is aan het Surinaams grondgebied, waardoor Suriname sterke rechten zou kunnen doen gelden op de woning. Als John overlijdt terwijl hij in Spanje woont, zou ook het Spaans erfrecht kunnen worden toegepast.

Nederland is evenals Spanje, partij bij de Europese Erfrechtverordening. Dit betekent dat als John in Nederland of in Spanje zou komen te overlijden de regels van de Europese Erfrechtverordening zullen gelden. De regels van de Europese Erfrechtverordening lossen een dergelijke casus niet op: zij geven slechts aan welk erfrecht van welk land van toepassing is op de nalatenschap.

De Europese Erfrechtverordening en het woonplaatsbeginsel

In de Europese Erfrechtsverordening is bepaald dat het woonplaatsbeginsel geldt voor de overleden burgers van de landen die partij zijn bij dit verdrag. Dit houdt in dat het erfrecht van de

laatste gewone verblijfplaats van de overledene moet worden toegepast op de erfopvolging van zijn nalatenschap.

Met de laatste gewone verblijfplaats wordt bedoeld de plaats waar de overledene voor het laatst het centrum van zijn/haar maatschappelijk leven had. De volgende vragen kunnen daarbij gesteld worden: Had de overledene een huis gehuurd of gekocht of woonde hij/zij in een hotel in de laatste woonplaats? Woonde zijn/haar gezin in het land waar de overledene het laatst verbleef? Had de overledene een baan in dat land?

De verwijzingsregels van het internationaal Surinaams erfrecht

Suriname is echter geen partij bij de Europese Erfrechtsverordening en dus niet gebonden aan dit verdrag. Suriname heeft ook met andere landen geen erfrechtsverdrag gesloten. Dit betekent dat Suriname op nagelaten onroerend goed dat in Suriname gelegen is, het Surinaams erfrecht zou kunnen toepassen of de verwijzingsregels van het Surinaams internationaal erfrecht kan laten bepalen welk erfrecht van welk land toegepast zal worden.

De aanknopingsfactor in het internationaal Surinaams erfrecht is - evenals in de Europese Erfrechtverordening- het woonplaatsbeginsel.

De Surinaamse rechter heeft in vrijwel alle gevallen waarbij een nalatenschap op Surinaams grondgebied was en er internationale aspecten aan de erfrechtswestie vastzaten, toch het woonplaatsbeginsel als aanknopingsfactor toegepast.

Rechtskeuze

Een rechtskeuze is op grond van de Europese Erfrechtsverordening een verklaring in een testament waarmee de erflater bepaalt dat het recht van het land waar hij/zij de nationaliteit van heeft, in plaats van het recht van zijn laatste woonplaats- van toepassing is op zijn/haar nalatenschap. Dit kan de nationaliteit op het moment van de keuze óf op het moment van overlijden zijn. Een persoon met meerdere nationaliteiten heeft dan ook meer keuzemogelijkheden.

Mogelijk toepasselijk erfrecht op de nalatenschap

Wordt het woonplaatsbeginsel als aanknopingsfactor gebruikt, dan zou op de nalatenschap van John het erfrecht van de volgende landen van toepassing zijn:

1. Het Nederlands erfrecht als Nederland de laatste gewone verblijfplaats van John was. Dit zal tot gevolg hebben dat Willemijn onder andere de in Paramaribo gelegen woning van John zal verkrijgen. De kinderen van John zullen in principe hun aandeel uit de nalatenschap van hun vader pas na het overlijden van Willemijn kunnen krijgen.
2. Het Surinaams erfrecht als Suriname de laatste gewone verblijfplaats van John was. Dit zal tot gevolg hebben dat Willemijn en de drie kinderen van John de nalatenschap gelijkelijk moeten delen. Elkeen erft $\frac{1}{4}$ deel van de nalatenschap.
3. Het erfrecht van Spanje als Spanje de laatste gewone verblijfplaats van John was. Dit zal tot gevolg hebben dat de drie kinderen van John samen de volledige nalatenschap verkrijgen.

M.A. Veira, verschenen in het dagblad 'De Ware Tijd' van 6 mei 2026.

Willemin wordt geen erfgenaam, maar krijgt een recht van vruchtgebruik op een deel van de nalatenschap.

Om vooraf duidelijkheid te krijgen is het raadzaam als John bij testament aangeeft wie de woning in Paramaribo moeten erven.

Mocht u vragen hebben over dit artikel of zoekt u hulp aangaande dit onderwerp of andere onderwerpen, dan bent u bij ons welkom. Ons kantoor is gevestigd aan de Verlengde Gemenelandsweg 132b. U kunt ons thans alleen telefonisch bereiken op 8583419/433041 of mailen naar stgilsehenarhewitt@yahoo.com voor een afspraak.

Prof. mr. dr. M.A. Veira, hoogleraar Privaatrecht met het accent op het Erfrecht verbonden aan de Anton de Kom Universiteit van Suriname.